МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту:
Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
назва кафедри
професор Сокольська Т.В.
підпис, вчене звання, прізвище, ініціали
«04» листопада 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ)

Виконала: Копачевський Віктор Петрович
прізвище, ім'я, по батькові *підпис*

Керівник: доцент Панасюк Вікторія Іллівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові *підпис*

Рецензент: доцент Гаврик Олеся Юріївна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові *підпис*

Я, Копачевський Віктор Петрович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква - 2024

РЕФЕРАТ

Копачевський Віктор Петрович «Формування цифрової грамотності державних службовців (за матеріалами Київської обласної державної адміністрації)»

Досліджено теоретичні основи формування цифрової грамотності державних службовців в Україні. Виявлено проблеми сучасного стану цифрової грамотності публічних службовців, оцінено розвиток цифрової трансформації в Київській обласній державній (військовій) адміністрації; виявлено навички цифровізації службовців Київської обласної державної адміністрації, подано пропозиції до удосконалення формування цифрової грамотності державних службовців.

Використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, зокрема метод узагальнення використовувався із метою установлення кращих практик діяльності органів публічної влади в забезпеченні цифрової грамотності державних службовців, , метод класифікації дозволив виявити основні аспекти використання цифрових практик публічному секторі. Методи аналізу та синтезу були використані для визначення теоретичних засад формування цифрових компетенцій в державних службовців.

Виявлено проблему забезпечення цифрової грамотності державних службовців, що зумовлено у цілому низьким рівнем підготовки та практичних навичок державних службовців.

Практичне значення результатів дослідження полягає у формулюванні практичних рекомендацій щодо забезпечення цифрової грамотності державних службовців через включення цифрових компетенцій в кваліфікаційні вимоги до професійних знань та навичок.

Розроблено рекомендації для органів державної влади у підвищенні рівня цифрової грамотності та цифрової компетентності. Запропоновано активізувати доступ до різноманітних освітніх ресурсів, вебінарів, тестувань та інших форматів навчання.

Кваліфікаційна робота магістра містить 77 сторінок, 2 таблиці, 18 рисунків, список використаних джерел із 54 найменувань.

Ключові слова: цифрова грамотність, державні службовці, цифрові компетентності, цифрові практики, сфера публічного управління, рівень цифрової грамотності, органи публічного управління.

ANNOTATION

Kopachevskyi Viktor Petrovych "Formation of digital literacy of civil servants (based on the materials of the Kyiv Regional State Administration)"

It has been investigated of the formation of digital literacy of civil servants in Ukraine have been studied. The problems of the current state of digital literacy of public servants were identified, the development of digital transformation in the Kyiv regional state (military) administration was assessed; digitalization skills of employees of the Kyiv regional state administration were revealed, proposals were submitted to improve the formation of digital literacy of government employees.

It has been used the General scientific and special methods of cognition, in particular, the method of generalization was used to establish the best practices of public authorities in ensuring the digital literacy of civil servants, the classification method made it possible to identify the main aspects of the use of digital practices in the public sector. The methods of analysis and synthesis were used to determine the theoretical foundations of the formation of digital competencies in civil servants.

It was revealed the essence of implementation the digital literacy of civil servants has been identified, which is due to the generally low level of training and practical skills of civil servants.

The practical results can been used in significance of the research lies in the formulation of practical recommendations for ensuring the digital literacy of civil servants through the inclusion of digital competencies in the qualification requirements for professional knowledge and skills.

It has been concluded recommendations that the developed for state authorities in increasing the level of digital literacy and digital competence. It is proposed to intensify access to various educational resources, webinars, tests and other training formats.

The master's thesis contains 77 pages, 2 tables, 18 drawings, a list of used sources from 65 names.

Keywords: digital literacy, civil servants, digital competences, digital practices, the sphere of public administration, the level of digital literacy, public administration bodies.

ЗМІСТ

ВСТУП…….. 6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ …… 9
1.1. Сутність цифрової грамотності в системі державної служби …….. 9
1.2. Складові формування державної політики цифровізації …….. 15
Висновки до розділу 1……... 24
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СКЛАДОВИХ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ …….. 25
2.1. Сучасний стан цифрової грамотності публічних службовців ……. 25
2.2. Розвиток цифрової трансформації в Київській обласній державній (військовій) адміністрації ……..…. 36
2.3. Навички цифровізації службовців Київської обласної державної адміністрації ……. 41
Висновки до розділу 2…… 55
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ …… 56
Висновки до розділу 3 …….. 65
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ……... 66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….. 70

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Данніков О. Розвиток цифрових компетенцій в умовах інформатизації суспільства. URL: https://www.slideshare.net (дата звернення: 06.09.2024)

2. Іонан В. Цифрова грамотність: що це і навіщо українцям. URL: https://nv.ua/ukr/biz/experts/programa-rozvitku-cifrovih-navichok-v-ukrajini-shcho-planuye-ministerstvo-cifrovojitransformaciji-50053488.html (дата звернення: 06.09.2024)

3. Ключові компетентності для навчання протягом життя. URL: http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53 (дата звернення: 06.09.2024)

4. Державний стандарт початкової освіти : Постанова КМУ від 21.02.2018 р. № 87 (у редакції Постанови КМУ від 24.07.2019 р. № 688) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-п#n12 (дата звернення: 06.09.2024)

5. Структура ИКТ-компетентности учителей. Рекомендации ЮНЕСКО 3.0. (UNESCO ICT Competency Framework for Teachers. 2018) ЮНЕСКО. URL: https://iite.unesco.org/wpcontent/uploads/2019/05/ICT-CFT-Version-3-Russian-1.pdf (дата звернення: 06.09.2024)

6. Skills for a Digital World 2016 Ministerial Meeting on the Digital Economy Background Report. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/5jlwz83z3wnw-en.pdf?expires=1575997635&id=id&accname=guest&checksum=7D19108CF4399CD512AE032E4FA74905 (дата звернення: 06.09.2024)

7. Рекомендації парламентських слухань на тему: “Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України” : Постанова Верховної Ради України від 31.03.2016 р. № 1073-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073-19 (дата звернення: 07.09.2024)

8. Концепція реформування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад : розпорядження КМУ від 01.12.2017 р. № 974-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974-2017-p#n9 (дата звернення: 07.09.2024)

9. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів

державного бюджету Державним агентством з питань електронного урядування України на електронне урядування та Національну програму інформатизації: рішення Рахункової палати від 18.12.2018 р. № 32-5 URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2018/32-5_2018/Zvit_32-5_2018.pdf (дата звернення: 08.09.2024)

10. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 / М. Мазорчук, Т. Вакуленко, В. Терещенко та ін. ; Укр. центр оцінювання якості освіти. Київ : УЦОЯО, 2019. 439 с. URL: http://pisa.testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/PISA_2018_Report_UKR.pdf (дата звернення: 09.09.2024)

11. Державі послуги онлайн. URL: https://plan.diia.gov.ua . (дата звернення: 06.01.2020).

12. Дослідження: цифрова грамотність населення. URL: https://osvita.diia.gov.ua/(дата звернення: 09.09.2024)

13. Про затвердження Програми діяльності Кабінету Міністрів України : Постанова КМУ від 29.09.2019 р. № 849. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/849-2019-%D0%BF (дата звернення: 09.09.2024)

14. Проєкти міжнародної технічної допомоги. URL: https://data.gov.ua/dataset/743e24a6-cdc7-416e-8512-3d1e3f820c1f/resource/262a837f-ac66-4370-8057-67d5ac2c81b3/download/vidkriti_dani_grantovi_proekti.xlsx (дата звернення: 09.09.2024)

15. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації : розпорядження КМУ від 12.06.2019 р. № 405-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80 (дата звернення: 09.09.2024)

16. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки : розпорядження КМУ від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80/stru (дата звернення: 09.09.2024)

17. Положення про Національне агентство України з питань державної служби : Постанова КМУ від 01.10.2014 р. № 500. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-п (дата звернення: 06.09.2024).

18. Литвинова Л. В. Менеджмент і маркетинг електронного урядування: навч. посіб. К. : Вид-во НАДУ, 2012. 129 с.

19. Benkler Y. The wealth of networks: How social production transforms markets and freedom. New Haven, CT: Yale University Press. 2006. 528 p.

20. Деякі питання реформування державного управління України : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року № 474-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/474-2016-%D1%80#Text (дата звернення: 09.09.2024)

21. We.are.social. https://elit-web.ua/ua/blog/we-are-social-2023 09.09.2024)

22. Як змінився рейтинг соціальних мереж в Україні та світі. URL: https://webpromoexperts.net/ua/blog/kak-izmenilsya-reyting-socialnyh-setey-v-ukraine-i-mire/

23. Індекс цифрової трансформації регіонів України. Міністерство цифрової трансформації України. URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/%D0%86%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B2-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8-2023.pdf (дата звернення: 09.09.2024)

24. Аналітичний звіт щодо визначення індивідуальних потреб у професійному навчанні державних службовців на 2023 рік. Національне агентство України з питань державної служби. URL: https://nads.gov.ua/diyalnist/profesijne-navchannya/analitichni-materiali (дата звернення: 09.09.2024)

25. Зелінський С. Е. Цифрова грамотність і цифрова освіта: порядок денний

розвитку інформаційного суспільства. *Держслужбовець*. 2021. № 1. С. 34-36.

26. Деякі аспекти цифрової грамотності публічних службовців. Бухгалтер. URL: https://buhgalter.com.ua/articles/derzhavna-sluzhba/deyaki-aspekti-tsifrovoyi-gramotnosti-publichnih-sluzhbovtsiv/ (дата звернення: 09.09.2024)

27. Ballenson J. N. Nonverbal overload: A theoretical argument for causes. Zoom Fatigue. *Technology, Mind, and Behavior*. 2021. № 2. С. 1-6. URL: https://tmb.apaopen.org/pub/nonverbal-overload/release/1 (дата звернення: 20.07.2024).

28. Надлер Р. Розуміння «втоми масштабування»: теорія просторової динаміки як третьої міри в комп'ютерно-опосередкованій комунікації. *Комп'ютери та композиція*. 2020. № 58.

29. Матвейчук Л.О., Польовий П.В. Цифрова компетентність публічних службовців: теоретична площина. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування**.** 2022. Том 33 (72) № 2. С. 55-64. URL: http://pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/2_2022/10.pdf (дата звернення: 09.09.2024)

30. Київська обласна державна (військова) адміністрація. Сайт. https://koda.gov.ua/ (дата звернення: 09.09.2024)

31. Публічний звіт голови Київської обласної державної адміністрації про підсумки роботи у 2023 році. URL: https://koda.gov.ua/wp-content/uploads/2024/02/8aec6bcc-8342-46f0-835a-600d5c4a55af.pdf (дата звернення: 09.09.2024)

32. Рябець К. Значення ВЕБ порталу «Дія. Цифрова освіта»в публічному управлінні цифровою трансформацією. *Науковий вісник: Державне управління.* 2024. № 1(15). С. 243-256. URL: https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/365 (дата звернення: 09.09.2024)

33. 56% of EU people have basic digital skills : 2023. *Eurostat :* website. URL : https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20231215-3 (дата звернення : 25.06.2024). (дата звернення: 09.09.2024)

34. Биркович Т. І., Биркович В. І., Кабанець О. С. Механізми публічного

управління у сфері цифрових трансформацій. *Державне управління : удосконалення та розвиток.* 2019. № 9. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1488 (дата звернення : 25.06.2024).

35. Положення про Міністерство освіти і науки України : постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 р. № 630. Офіційний вебпортал парламенту України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-n#Text (дата звернення : 25.06.2024).

36. Положення про Міністерство цифрової трансформації України : постанова Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856. Офіційний вебпортал парламенту України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-п#n12 (дата звернення : 25.06.2024).

37. Індекс цифрової трансформації регіонів України : підсумки 2023 року : *Міністерство цифрової трансформації України : вебсайт.* URL : http://surl.li/qwyhx (дата звернення : 25.06.2024).

38. Разумей Г. Ю., Разумей М. М. Діджиталізація публічного управління як складник цифрової трансформації України. *Публічне управління та митне адміністрування.*2020. № 2 (25). С. 139-145.

39. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг : Закон України від 15.07.2021 р. № 1689-IX. Відомості Верховної Ради України. 2021. № 47. С. 383.

40. Alenezi M. Digital learning and digital institution in higher education. *Education Sciences.* 2023. № 13(1). DOI : https://doi.org/10.3390/educsci13010088

41. Положення про Єдиний державний веб-портал цифрової освіти «Дія.Освіта» : постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2021 р. № 184. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/184-2021-п#n11 (дата звернення: 21.07.2024).

42. Макарова І., Пігарєв Ю., Сметаніна Л. Цифровізація публічного управління на регіональному та міському рівнях. *Актуальні проблеми державного управління.* 2021. № 2(83). С. 86-91. DOI : https://doi.org/10.35432/1993-8330appa2832021237255 (дата звернення: 09.09.2024)

43. Тимченко М. С. Розвиток сервісу «Дія» в умовах війни. Нові можливості публічного управління. *Public Administration and Regional Development.* 2022. № 17. С. 834-866. DOI : https://doi.org/10.34132/pard2022.17.09

44. Мінцифри презентувало Дія.Цифрова освіта 2.0 та дослідження цифрової грамотності українців. *Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України.* URL : https://www.kmu.gov.ua/news/mincifri-prezentuvala-diyacifrova-osvita-20-ta-doslidzhennyacifrovoyi-gramotnosti-ukrayinciv (дата звернення : 12.08.2024).

45. Чалий І. В., Бутенко Т. А. Використання ресурсів порталу «Дія.Освіта» для організації самостійної роботи студентів з дисциплін ІТ спрямування. *Цифрова трансформація професійної підготовки фахівців в умовах застосування smart-освітніх технологій: стан, проблеми, перспективи* : матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції. Харків : КП «Міськдрук», 2023. С. 228-231

46. Цифрові трансформації в Україні : чи відповідають вітчизняні інституційні умови зовнішнім викликам та європейському порядку денному? *Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень* : вебсайт. URL: https://www.pfirs.org/produkti/book/83-tsifrovitransformatsiji-v-ukrajini-chi-vidpovidayut-vitchiznyani-institutsijni-umovi-zovnishnim-viklikamta-evropejskomu-poryadku-dennomu/3-produkti.html (дата звернення : 12.08.2024).

47. Пігарєв Ю., Костенюк Н. Діджиталізація публічного управління як чинник цифрової трансформації України. *Актуальні проблеми державного управління.* 2021. № 2(83). С. 92-96.

48. Требик Л. Цифрова компетентність як метакомпетентність у форматі «держава-громадяни». *Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні :* збірник тез IX всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 7 грудня 2020 року).Хмельницький, 2020. С. 85-89.

49. Коваль А. Діджиталізація публічного управління в сфері освіти : європейський та вітчизняний досвід. *Наукові перспективи.* 2021. № 10(16). URL : http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/581/585 (дата звернення : 12.08.2024).

50. Малий І. Й, Цедік М. Г. Інституційний вимір цифровізації державного управління в Україні. *Державне управління : удосконалення та розвиток.* 2022. № 2. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2022/5.pdf (дата звернення : 16.08.2024).

51. Інклюзивна освіта : платформа Дія.Цифрова освіта продовжує розвиток в напрямку безбар'єрності. *Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України.* URL : https://www.kmu.gov.ua/news/inkliuzyvna-osvita-platforma-diiatsyfrova-osvita-prodovzhuierozvytok-v-napriamku-bezbariernosti (дата звернення : 12.08.2024).

52. 1 000 000 українців навчається на Дія.Цифрова освіта. *Урядовий портал : єдиний вебпортал виконавчої влади України.* URL : https://www.kmu.gov.ua/news/1-000-000-ukrayincivnavchayetsya-na-diyacifrova-osvita (дата звернення : 12.08.2024).

53. Про проект : Дія.Освіта - національна едьютейнмент освітня платформа актуальних знань та навичок. *Дія.Освіта :* онлайн сервіс. 2022. URL : https://osvita.diia.gov.ua/about (дата звернення : 12.08.2024).

54. Trevisan L. V., Eustachio, J.H.P.P., Dias, B. G. et al. Digital transformation towards sustainability in higher education : state-of-the-art and future research insights. *Environ Dev Sustain.* 2024. № 26. Pp. 2789-2810. DOI : https://doi.org/10.1007/s10668-022-02874-7.